

Danmark. Tyngden i dette afsnit ligger på udviklingen indtil 1970. Det er en mangel, at de sidste tyve års mediehistorie ikke er behandlet med samme omhu. Mediehistorien til og med sensationspressen er skrevet. Det er mere påtrængende at få beskrevet de seneste årtiers eksplosive medieudvikling. Det er den mediehistorie, som brugerne af denne bog er vokset op med.

Som helhed kan bogen varmt anbefales. Bogens force er, at den tydeligt bærer præg af at være skrevet af mennesker med sagkundskab. Og den er samtidig skrevet i et sprog, som gør det muligt for eleverne i gymnasiet og HF selv at anvende den. Prisen og de stramme budgetter taget i betragtning bliver det sikkert ikke en bog, der hjemkøbes i mange classesæt. Men *Mediehåndbogen* bør være tilgængelig i et passende antal eksemplarer, som bl.a. kan anvendes til projekt- og gruppearbejde.

Sven Ross: *Samhällsklasser i TV-fiktion. Social position och kulturellt utrymme*, MASS 13, Centrum för masskommunikationsforskning, Stockholms Universitet, 1988, 66 s. + bilag.

Kjell Nowak, Hans Strand, Gunnar Andrén, Sven Ross & Cecilia von Feilitzen: *Folket i TV. Demografi och social struktur i televisionens innehåll*, MASS 14, Centrum för masskommunikationsforskning, Stockholms Universitet, 1989, 116 s.

Tove Holmqvist: *Teve som ritual. Symboliska påståenden om social skiktning i 12 fiktionsprogram*, MASS 15, Centrum för masskommunikationsforskning, Stockholms Universitet, 1989, 98 s.

Anmeldt af: lektor Jørgen Bang, Århus Universitet.

Vi har nok allesammen en fornemmelse af, at det samfundsbillede, som tegnes i TV, ikke svarer til virkeligheden. Men hvordan det afviger, og hvad et

betyder for seerne, at det afviger, ved vi meget lidt om.

I et stort anlagt forskningsprojekt kaldt *Televisionens idévärld* har en række forskere ved Centrum för masskommunikationsforskning, Stockholms Universitet sat sig for at belyse denne problemstilling nærmere. De har systematisk gennemgået indholdet i 100 timers TV-udsendelser på svensk TV, hvori programfordelingen på kategorier og genre er repræsentativ.

Modsat tidligere undersøgelser, som tager udgangspunkt i programmer, tager denne undersøgelse afsæt i det samlede TV-udbud som et flow - et tidsforløb. I konsekvens heraf er materialet, som undersøgelsen bygger på, ikke hele udvalgte programmer men tidsudsnit, som medtager alt, også trailers, forhåndsannonceringer, m.m.

Fordelen ved denne metode er, at den giver større repræsentativitet for indholdet som en helhed, men til gengæld også mindre eller ingen mulighed for at forstå indholdet i helheder. Det fundamentale spørgsmål for dette projekt er derfor, om det er rigtigt, at TV-seeren ser TV-programmet som et flow uden større forskelle mellem de forskellige programmer, eller om sammenhængen skabes for seeren indenfor de enkelte programmers rammer, hvorefter disse "helheder" interagerer med hinanden i seerens bevidsthed.

Denne problemstilling behandles ikke i nærværende projekt, men vil blive sat i centrum for et kommende projekt ved Centrum för masskommunikationsforskning om seerens modtagelse af TV.

Efter denne lidt kritiske bemærkning til projektet som helhed vil jeg se nærmere på de tre publikationer. Og lad mig begynde med MASS 14: *Folket i TV*, fordi den er en direkte afrapportering fra det store projekt. Den består af fire artikler: Gunnar Andrén skriver om *Kön, kultur och samhälle*, Cecilia von Feilitzen om *Barn, ungdomar, vuxne och äldre i TV*, Kjell Nowak og Sven Ross om *Samhällsklas-*

serna i TV og Hans Strand om *Nationalitet i svensk TV*.

Alle artiklerne gør en del ud af at præsentere tidligere undersøgelser på området, at diskutere tidsamlingsmetodens fordele, og at fremlægge resultaterne fra denne undersøgelse. Den mest spændende del af artiklerne er imidlertid forfatterens overvejelser over, hvorfor indholdet i TV er udførelset, som det er, og hvilke konsekvenser det kan have for seerne. I disse overvejelser inddrages og diskuteres massekommunikationsforskningens forskellige teorier om magt, refleksion, effekt, mm.

MASS 13: *Samhällsklasser i TV-fiktion* af Sven Ross er en specialstudie indenfor projektet. Han gennemfører en kvantitativ undersøgelse ud fra tidsamling af alle de fiktionsprogrammer, som blev sendt i svensk TV på syv udvalgte dage i 1982 med henblik på en registrering af personernes sociale tilhørsforhold.

Foruden en præsentation af undersøgelsens resultater rummer denne rapport også en udførlig introduktion til tidligere forskning på området og en fyldig diskussion af fiktionsindholdets mulige betydning for seerne. Både magtstrukturen i samfundet, den internaliserede kultur, det dramatiske potentiale i programmet og produktionskulturen i produktionsorganisationen inddrages i disse overvejelser.

MASS 15: *Teve som ritual* af Tove Holmquist er også en specialstudie under projektet. Men den bygger ikke på tidsamling, derimod har Tove Holmquist udvalgt 12 realistiske fiktionsprogrammer ud af de 70, som indgår i den store undersøgelsesmateriale, til en nærmere kvalitativ indholdsanalyse.

Analyserne præsenteres i en meget stram form, som muliggør en kvantitativ orienteret optælling og sammenligning af rollefordelingen i de forskellige programmer. Det spændende ved rapporten er den afsluttende diskussion af TV som ritual, hvor Tove Holmquist inddrager teorier om betydningsdannelse fra Eco og Ricoeur samt ritual- (især Moore & Myerhoffs

model) og myteteorier. Dette er et spændende alternativ til den store undersøgelses resultater.

Alt i alt er det kombinationen af teori og empiri, som gør disse tre publikationer i MASS-serien værd at læse.

Michael Bruun Andersen og Peter Larsen. *Film og Samfund*, Sekvens. Skriftrække fra Institut for Film, TV og Kommunikation, Københavns Universitet, 1989, 385 s.

Anmeldt af: lic.phil. Edvin Kau, Institut for Informations- og Medievidenskab, Århus Universitet.

Déja vu

Der er udkommet en ny, gammel bog. Michael Bruun Andersens og Peter Larsens *Film og Samfund* lå klar i manuskript i 1981, men er først kommet på tryk i 1989 og på disken i april 1990. At stifte bekendtskab med den her i 90'erne er da også som at opleve et gedigent déjà vu. Den kan virke som en kolossalt forvokset udgave af analyserne i bogen *Filmanalyser. Historien i filmen* (Røde Hane, 1974). Og stofindsamling, forskning, analyser og manuskriptudarbejdelse op til 81 må da også have ligget i forlængelse af det arbejde, de to forfattere som både redaktører og bidragydere gjorde i forbindelse med dette værk. Med dyder og lyder skriver *Film og Samfund* sig ind i 70'ernes udvikling af en analysematrice, der med dens egne ord vil "forstå og fastholde film og filmforståelsen i en samfundsmæssig sammenhæng".

Med Claude Chabrols film *Dyret skal dø* (1969) som analyseeksempel opridses og gennemkøres hele analysemetodens apparatur. Kapitel for kapitel redegør Andersen og Larsen for: 1) den filmkritiske tradition og dens mangler i forhold til deres projekt med deraf følgende ønsker om selv at forsø-